

„Dédszüleim mintáit hordom” – Iparművészeti pályázat

A Nemzeti Művelődési Intézet iparművészeti pályázata törökkoppányi társadalomfejlesztő mintaprojektjének része. A projekt célja a gazdag helyi mintakincs innovatív szemléletű, kreatív felhasználása.

2013 nyarán került sor a feltárási szakaszra, melyben Kapitány Orsolya néprajzkutató nyújtott segítséget. Közreműködésével a helyi közösség megismerhetett egy hasonló célkitűzésű nemzetközi projektet, az INEX-TEX programot, mely 4 ország összefogásával valósult meg.

A néprajzkutató, aki a program egyik magyarországi megvalósítója volt, bemutatta az elért eredményeket, azt a folyamatot, melynek során a

múzeumi inspirációs tárgyakból vett mintakincs mai, korszerű használati és viseleti tárgyakon volt képes megújult formában megjelenni.

Nagyon fontos, hogy örökségünk ápolása mellett képesek legyünk megtalálni azokat a megújulási lehetőségeket, melyek az örökségelemek továbbélését, mindennapi használatát lehetővé teszik. Az innováció, az alkotói kreativitás elengedhetetlen hagyományaink továbbélésében, ugyanakkor elősegítheti a helyi társadalmak, közösségek fejlődését, valamint hozzájárulhat a gazdasági fejlődéshez, kiegészítő jövedelmet, akár megélhetést is biztosítva. A projekt bemutatása után került sor a minta-

kincs, viseleti darabok, elsősorban az ünnepi viselet részét képező ingek megismerésére. A helyi közösség számára Kapitány Orsolya bemutatta a Rippl-Rónai Múzeum koppányi gyűjteményének jelentősebb darabjait, melyeket Gönczi Ferenc gyűjtött a 20-as években. A helytörténeti gyűjteményben és a templomban őrzött darabok mellett egy helyi aszszonynál is megtekintette a közel száz éves ünnepi inget. A mintakincs feltárása után került összeállításra az a képanyag, mely a pályázat kiindulási pontját adja. Az összeállított anyag részben a Rippl-Rónai Múzeum gyűjteményi anyagából, részben a helyi viseletekről készült képekből állt össze.

ltsz. RRM 1213 b

ltsz. RRM 1213 d

ltsz. RRM 1311 e

Férfiingek részletei
(Rippl-Rónai Múzeum gyűjteményéből, fotó: Kapitány Orsolya)

Férfing eleje
(Fotó: Hídvégi Mária helyi segítő)

Kézi rajzok a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum gyűjteményéből:
Szabó Erzsi törökkoppányi leány kitalálásai fehér hímzés alá – az 1910-es évekből

A pályázatra már eddig is nagy az érdeklődés, több tucat egyéni alkotó kérte el a mintákat – köztük több textilművész, ékszerkészítő, de üvegművész, keramikus is. Az egyéni alkotókon kívül oktatási intézmények is megkapták a mintákat. Várhatóan sokrétű, a mintakincset több szempontból feldolgozó pályázati anyag érkezik majd, mely jó kiindulási alapot adhat a jövő évi feladatokhoz. A pályázat végső célja, hogy az alkotókkal együttműködve megtaláljuk azt a kollekciót, mely megőrzi az eredeti mintakincset, ugyanakkor a mai kor számára befogadhatóan, innovatív módon jeleníti meg azt, és amely piacképes terméket jelent.

Pályázati kiírás

A Nemzeti Művelődési Intézet – együttműködve a Völgy Hangja Egyesülettel és Törökkoppány Község Önkormányzatával – iparművészeti pályázatot hirdet a törökkoppányi fehérhímezés gazdag mintakincsének innovatív felhasználására.

A **pályázat célja:** Törökkoppány egy, a hagyományait mai napig is őrző Somogy megyei kistéleplés. Az ezen a vidéken jellemző ünnepi viseletet díszítő fehérhímezés gazdag mintakincessel rendelkezik. A település karakteres mintáinak gazdagsága, egyes motívumok és hímezéstechnikák jellegzetes települési kötődése adja a pályázat kiindulási pontját. A kiíró arra keresi a választ, hogy a leendő és kortárs iparművészek, designerek miként látják e mintakincs továbbörökítésének lehetőségeit a XXI. századba, hogyan tudják megtalálni azokat a használati tárgy- és viseleti formákat, melyek megfelelnek a ma embere elvárásainak, és amelyek által a mindennapok részévé tehető dédszüleink öröksége. A XIX-XX. század fordulóján vált általánossá, ugyanakkor sajátosan egyedivé a koppányi népviselet, a fehér hímezéssel díszített ingek. Vajon ma, a XXI. század elején mi az, ami ebből hordható, melyik az az elem vagy megközelítési mód, ami a mai környezetben is megállja a helyét? Hogyan tudnak a tervezők olyan viseleti vagy használati tárgyakat készíteni, amelyek a mintakincs elemeit

őrzik, de a kor követelményeihez igazodó módon – akár anyagukban, formavilágukban, vagy funkcionalitásukban és szemléletükben – innovatívak?

A pályázatot 3 kategóriában hirdetjük meg:

1. Iparművészeti szakközépiskolák tanulóinak – azok számára, akik iparművészettel, tervezéssel szeretnének foglalkozni, de életkorukból és kevés tapasztalatukból adódóan még nem sok lehetőséget kaptak.

2. Iparművészeti egyetem hallgatóinak – azok számára, akik már minden bizonnyal iparművészettel foglalkoznak majd, de életkorukból és tanulási vágyaikból adódóan minden lehetőséget megragadnak az újításra.

3. Hivatásos iparművészeknek – azok számára, akik már szakmabeli, rutinos alkotóként tartják magukat számon, de szeretik az új kihívásokat, szeretnek megragadni minden lehetőséget, hogy alkotásaik egyre szélesebb körben ismertté váljanak.

A törökkoppányi minták – melyek a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum gyűjteményi darabjairól készült fotók és mintarajzok – az alábbi címen kérhetők: szalay.lilla@nmi.hu

Pályázati feltételek – melyek mindhárom célcsoport számára azonosak

Egyének és csoportok is pályázhatnak

Az iparművészeten belül nincs műfaji megkötés, várunk bármiféle viseleti vagy használati tárgyat. Anyagpárosításra, méretre, mennyiségre vonatkozó megkötés nincs. Pályázni lehet egyetlen vagy több különálló alkotással, illetve kollekcióval is.

A pályaművek benyújtásának módja:

Személyesen: a Nemzeti Művelődési Intézet Somogy Megyei Irodájába – 7400 Kaposvár, Szántó u. 5. 2013. november 18-22., 08.00-16.00 között.

Postai úton: a Nemzeti Művelődési Intézet Somogy Megyei Irodájába – 7400 Kaposvár, Szántó u. 5. **A postai feladás határideje: 2013. november 20.** On-line: 3 db, több nézetből készült fotó beküldése az alkotásról elektronikusan (min. 800 x 600 px méretben) a szalay.lilla@nmi.hu címre. Az elektronikus beküldés határideje: 2013. november 22. 16.00.

Kérjük, hogy a pályázati anyaghoz az alkotás(ok) szöveges leírását (anyag, technika, funkció), és a művet több nézetből bemutató műtárgyfotókat is mellékeljenek. Az elkészült alkotások az alkotó tulajdonában maradnak.

A pályázatok elbírálása:

A beérkezett pályamunkákat szakértői zsűri bírálja el november 29-ig. A zsűri tagjai a népművészet, az iparművészet és a gazdaságfejlesztés területének szakértői. Az eredményről december 5-ig kiértékeljük az alkotókat.

A pályázati munkák bemutatása Törökkoppányban és Kaposváron történik, 2013 decemberében. Az elfogadott pályaművek mennyiségének függvényében a zsűri fenntartja magának a jogot, hogy a kiállítótér méretéhez igazodóan válogasson a kiállítandó művekből.

A zsűri által kiválasztott tárgyakból az alkotókkal együttműködve 2014 folyamán egy mintakollekciót kívánunk összeállítani, melynek darabjai – egy piackutatási folyamat után – kis szériás, elsősorban kézműves technikákkal előállított terméként kerülnek forgalomba.

A pályázati kiírással kapcsolatban a következő elérhetőségeken érdeklődhetnek:

Nemzeti Művelődési Intézet Somogy Megyei Irodája, Szalay Lilla – 7400 Kaposvár, Szántó u. 5.

Tel.: 30/447-9752,

email: szalay.lilla@nmi.hu

SZALAY LILLA 1990-ben szerzett diplomát a JPTE magyar-népművelés szakán. 1986-tól egészen az intézmény megszűntetéséig, 2007-ig a Somogy Megyei Művelődési Központ munkatársa volt. Itt hálózati-módszertani munkát végzett, művészeti területekkel is foglalkozott. 2007. április 1-jétől a jogutód Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága munkatársa, majd a közművelődési osztály vezetője volt. 2013. január 1-jétől a Nemzeti Művelődési Intézet Somogy Megyei Irodájának vezetője.